

MUNI
ARTS

Politická situace a evropská integrace

23. října

Financováno z projektu MUNI 3.2.1, reg. číslo NPO_MUNI_MSMT-16606/2022,
realizovaného v rámci Národního plánu obnovy pro oblast vysokých škol pro roky 2022–2024.



**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU



**Národní
plán
obnovy**

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Téma

- Vnitrostátní politika
- Členství skandinávských států v mezinárodních organizacích (EU/EHP, NATO)
- Imigrační politika jednotlivých zemí
- *Norština*: číslovky, letopočty, data, dny a měsíce; počasí a roční období.

Vnitrostátní politika

- Konstituční monarchie
- Moc zákonodárná – jednokomorový parlament (Storting, Folketing, Riksdag)
- Moc výkonná – vláda (Regjering)
- Nízké uzavírací klauzule, koalice, nezřídka menšinové

Norské politické spektrum

- Fremskrittspartiet – FrP
- Høyre – H
- Kristelig Folkeparti – KrF
- Senterpartiet – Sp
- Miljøpartiet De Grønne – MDG
- Arbeiderpartiet – Ap
- Venstre – V
- Sosialistisk Venstreparti – SV
- Rødt - R

Integrační snahy

- Společné rysy v mezinárodní politice
- Zájem o liberalizaci obchodu
- Odmítání nadnárodní integrace
- Solidarita a společné hodnoty (stát blahobytu, politika neutrality, rovnoprávnost, životní prostředí)
- Snaha o severskou integraci, historický koncept politického skandinavismu, mezivládní spolupráce

Evropská integrace

- **EFTA = Evropské sdružení volného obchodu**
- Založena ve Stockholmu 1960
- Jako protiváha ES
- 1992: smlouva s EU = vznik Evropského hospodářského prostoru (EHP)
- **NORDEK**
- Severské hospodářské společenství
- Pokus o rozšíření cílů EFTA, neúspěch

Severská rada

- 1952: Severská rada – parlamentní struktura
- 1971: Severská rada ministrů – sektorová struktura
- Norsko, Švédsko, Dánsko, Finsko, Island a jejich autonomní území

Norsko a EU

- Čtyři žádosti o členství (veta členského státu, neúspěšná referenda - konzultativní)
- Dělicí linie: centrum-periferie, jih-sever
- „poloviční člen“ – EHP, Schengenský prostor, SZBP
- Problematické oblasti: zemědělství, rybolov, ropa, suverenita
- Nízká veřejná podpora vstupu

Dánsko a EU

- Zájem o ekonomickou integraci, nikoliv politickou
- Dvakrát veto žádosti
- Vstup: 1973, Faerské ostrovy stojí mimo (rybolov) a Grónsko (od 1985)
- Řada referend, výjimky

Švédsko a EU

- Žádost zasláná, stažená (obava ze ztráty suverenity, stát blahobytu)
- Referendum 1994, Švédsko členem
- Dělicí linie
- Euroskeptické subjekty v EP
- výjimky

NATO a obrana

- Norsko, Dánsko, Island = zakládající členové
 - Strategické body
 - Zdrženliví členové (postoj k jaderným zbraním, základnám)
- Švédsko a Finsko – neutralita (aktivní, ozbrojená)
- Nyní? Diskuse

Imigrační politika

diskuse

Norština

- číslovky
- data, letopočty
- dny
- měsíce
- roční období
- počasí

Číslovky 0-20

☐ 0 = null

☐ 1 = én, ett

☐ 2 = to

☐ 3 = tre

☐ 4 = fire

☐ 5 = fem

☐ 6 = seks

☐ 7 = sju

☐ 8 = åtte

☐ 9 = ni

☐ 10 = ti

☐ 11 = elleve

☐ 12 = tolv

☐ 13 = tretten

☐ 14 = fjorten

☐ 15 = femten

☐ 16 = seksten

☐ 17 = sytten

☐ 18 = atten

☐ 19 = nitten

☐ 20 = tjue

Číslovky

☐ 21 = tjueén

☐ 22 = tjueto

☐ 30 = tretti

☐ 40 = førti

☐ 50 = femti

☐ 60 = seksti

☐ 70 = sytti

☐ 80 = åtti

☐ 90 = nitti

☐ 100 = hundre

☐ 102 = hundre og to

☐ 256 = to hundre og femtiseks

☐ 500 = fem hundre

☐ 1 000 = tusen

☐ 5 412 = fem tusen fire hundre og tolv

☐ 1 000 000 = en million

☐ 8 000 000 = åtte millioner

☐ 1 000 000 000 = en milliard

☐ 3 000 000 000 = tre milliarder

Cvičení

11

35

88

27

105

13

544

2 879

1 500 000

56

+ pluss

– minus

= er

$67 + 12 =$

$14 + 5 =$

$79 - 40 =$

$103 - 5 =$

$33 + 44 =$

$15 + 5 =$

$21 + 53 =$

$45 - 20 =$

$110 - 10 =$

$4 + 9 =$

Dny

mandag

tirsdag

onsdag

torsdag

fredag

lørdag

Søndag

en dag = den

ei uke = týden

S předložkou *på*: på lørdag = v sobotu

Části dne

- S předložkou *om* + určitým členem – opakující se děj, obvykle
 - Om kvelden = obvykle večer
- S předložkou *i* + bez členu – dnes
 - I kveld = dnes večer

- ! dnes ráno = i dag tidlig (dnes brzy)
- ! i morgen = zítra

En morgen = ráno

En formiddag = dopoledne

En ettermiddag = odpoledne

En kveld = večer

Ei natt = noc

Řadové číslovky

- 1. første
- 2. andre
- 3. tredje
- 4. fjerde
- 5. femte
- 6. sjette
- 7. sjuende
- 8. åttende
- 9. niende

- 10. tiende
- 11. ellevte
- 12. tolvte

- Dále pravidelné: *-ende*
- D je němé

Měsíce

- januar
- februar
- mars
- april
- mai
- juni
- juli
- august
- september

- oktober
- november
- desember
- en måned = měsíc
- Pojí se s předložkou *i*
 - i mai

Data

- (den) + řadová číslovka + měsíc
- (den) 7. mai = (den) sjuende mai
- Når har du bursdag?

Letopočty

1994

- Nitten hundre og nittifire
- Nitten nittifire

2023

- To tusen og tjuetre

Staletí: 21. století

- 2000-tallet – totusentallet
- (det) 21. århundret – (det) tjuetførste århundret

Roční období

- (en) vår
- (en) sommer
- (en) høst
- (en) vinter

- i** sommer – v létě (to, co bylo/je/bude)
- om** sommeren – obvykle v létě

Počasí

DET ER + substantiv

- Det er sol. = slunce
- Det er regn. = déšť
- Det er vind. = vítr
- Det er snø. = sníh
- Det er tåke. = mlha

DET + verb

- Det regner. = prší
- Det snør. = sněží
- Det blåser. = fouká

Počasí

(DET ER + adjektiv)

- Det er kaldt/varmt.
- Det er fint (vær).
- Det er overskyet.

Temperatur

- varmegrader/plusgrader
- kuldegrader/minusgrader
- cvičení

Bonus: tip na výlet

Stavkirke z Vang, Polsko
Norský pavilon a park, Jelení Hora
Sněžka



Doporučená literatura a odkazy

BRUNCLÍK, Miloš, Vlastimil HAVLÍK a Aneta PINKOVÁ.
Skandinávie: [proměny politiky v severských zemích]. [1. vyd.].
Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-703-2.
<https://www.bbc.com/news/world-europe-61397478>

Licenční ujednání

